

Personality disorders

اختلالات شخصیت

دکتر علی ابراهیمی،
استادیار روان‌شناسی بالینی، عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
پاییز ۱۴۰۴ (نیمسال ۱)
دانشجویان دندانپزشکی

Personality Disorders

- Personality trait: An enduring pattern of perceiving, relating to, and thinking about the environment and others.
- Personality disorders: Ingrained patterns of relating to other people, situations, and events with a rigid and maladaptive pattern of inner experience and behavior.
 - Dating back to adolescence or early adulthood

The Nature of Personality Disorders

- Behavior patterns must manifest themselves in at least two of the following four areas:
 1. Cognition
 2. Affectivity
 3. Interpersonal functioning
 4. Impulse control

DSM-5-TR Personality Disorders (categorical system)

■ A. Cluster A (odd/eccentric)

1. Paranoid
2. Schizoid
3. Schizotypal

B. Cluster B (dramatic/emotional/impulsive)

1. Antisocial
2. Borderline
3. Histrionic
4. Narcissistic

C. Cluster C (anxious/fearful)

1. Avoidant
2. Dependent
3. Obsessive-Compulsive

■ D. Personality Disorder Not Otherwise Specified

کلاسترهای اختلالات شخصیت

- ▶ اختلال شخصیت پارانوید
 - ▶ اختلال شخصیت اسکیزوئید
 - ▶ اختلال شخصیت اسکیزوتایپی
 - ▶
 - ▶ اختلال شخصیت ضد اجتماعی
 - ▶ اختلال شخصیت مرزی
 - ▶ اختلال شخصیت نمایشی
 - ▶ اختلال شخصیت خود شیفته
- ▶ اختلال شخصیت دوری گزین
 - ▶ اختلال شخصیت وابسته
 - ▶ اختلال شخصیت وسواسی جبری

معیارهای DSM5 برای اختلال شخصیت پارانوئید

A. بدبینی و عدم اعتماد فراگیر به دیگران، طوری که فرد انگیزه ها و نیات دیگران را بدخواهانه تلقی می کند. این طرز فکر در اواخر نوجوانی و قبل از اوایل بزرگسالی شروع شده است و در شرایط مختلف حضور دارد و چهار مورد (یا بیشتر) از موارد زیر آن را نشان می دهند.

۱. فرد فکر می کند که دیگران از او سوءاستفاده می کنند، به او آسیب می رسانند، یا فریبش می دهند بدون آنکه دلیل کافی برای این ادعا داشته باشد.

۲. فکر و ذهنش دائماً مشغول شک و تردیدهای ناموجه درباره وفاداری و قابل اعتماد بودن دوستان و همکاران است.

۳. به درد دل کردن با دیگران تمایل ندارد زیرا بی دلیل می ترسد اطلاعاتی که در میان می گذارد با بدجنسی علیه او به کار بروند.

۴. حرف های بی منظور و مهربانانه دیگران و رویدادهای کاملاً خنثی را حرف ها یا رویدادهایی تحقیرآمیز یا تهدیدآمیز تلقی می کند.

۵. به طور دایم کینه نگه می دارد (توهین ها، جریحه دارشدن احساسات، و انتقادها را نمی بخشد).

۶. حملاتی را علیه شخصیت و آبروی خود کشف می کند که برای دیگران مشخص و آشکار نیست و به سرعت، با عصبانیت یا با حمله متقابل به آنها واکنش نشان می دهد.

۷. به طور مکرر، بدون توجیه منطقی، درباره وفاداری همسر یا نامزد خود شک می کند.

B. این بی اعتمادی صرفاً در طول یک اختلال روانی دیگر روی نمی دهد و نمی توان آن را به آثار فیزیولوژیک یک عارضه پزشکی دیگر نسبت داد.

ملاک‌های تشخیصی اختلال شخصیت اسکیزوئید در DSM-5

الف - الگوی فراگیر جدائی از روابط اجتماعی و محدود شدن میزان سرکوب هیجانات در موقعیت‌های بین‌فردی که در اوایل بزرگسالی شروع می‌شود و در زمینه‌های مختلف بروز می‌کند؛ به‌طوری که ۴ مورد (یا بیشتر) از موارد زیر را داشته باشد:

1. نه آرزوی روابط نزدیک، شامل عضوی از خانواده بودن، را دارد و نه از آن لذت می‌برد.

2. تقریباً همیشه فعالیت‌های انفرادی را برمی‌گزیند.

3. به داشتن روابط جنسی با فرد دیگر علاقه‌ای ندارد یا علاقه اندکی دارد.

4. از فعالیت‌ها لذت نمی‌برد یا از فعالیت‌های اندکی لذت می‌برد.

5. غیر از بستگان درجه اول دوست نزدیک یا محرمی ندارد.

6. نسبت به انتقاد یا ستایش دیگران بی‌تفاوت است.

7. سردی هیجانی، جدائی یا عاطفه سطحی را نشان می‌دهد.

ب - صرفاً در طی دوره اسکیزوفرنی، اختلال خلقی با خصوصیات پسیکوتیک، اختلال پسیکوتیک دیگر یا یک اختلال رشد فراگیر روی نمی‌دهد و به‌علت آثار مستقیم فیزیولوژیک یک بیماری عمومی نیست

ملاک‌های تشخیصی اختلال شخصیت اسکیزوتایپال در DSM-5

الف) نواقصی در روابط اجتماعی و بین فردی که مشخصه آن، بروز رنج و مشقتی حاد در روابط صمیمانه و کاهش قابلیت داشتن این روابط و نیز تحریفات (Distortion) شناختی یا ادراکی و نیز نامتعارف (Eccentric) بودن رفتار است، به طوری که این الگوی نافذ و فراگیر از اوایل بزرگسالی شروع شده باشد و در زمینه های مختلف به چشم آید، که علامت اش وجود دست کم پنج تا از موارد زیر است:

- ۱) افکار انتساب به خود؛ نه هذیانهای انتساب به خود
 - ۲) اعتقادات عجیب یا افکار جادویی که بر رفتار اثر بگذارند و با هنجارهای برآمده از خرده فرهنگ فرد همخوانی نداشته باشند (مثل خرافاتی بودن، اعتقاد به غیب بینی، دور آگاهی (تله پاتی)، یا «حس ششم»؛ در کودکان و نوجوانان به صورت تخیلات یا اشتغالات ذهنی غریب).
 - ۳) تجارت غیر معمول ادراکی، از جمله خطاهای ادراکی جسمی (bodily illusions).
 - ۴) تفکر و تکلمی عجیب (مثلاً مبهم، حاشیه پردازانه، استعاره ای، با شرح و تفصیل مفرط، یا قالبی).
 - ۵) شکاکیت یا فکر بدگمانانه.
 - ۶) حالت عاطفی نابجا یا محدود.
 - ۷) رفتار یا وضع ظاهری عجیب، نامتعارف، یا مخصوص به خود.
 - ۸) فقدان دوستان صمیمی یا مورد اطمینان، بجز بستگان درجه اول.
 - ۹) اضطراب مفرط در میان جمع به طوری که با آشنا شدن هم کاهش نیابد؛ این اضطراب بیشتر به ترس توأم با بدگمانی فرد مرتبط است نه به قضاوت منفی در مورد خودش.
 - ب) منحصرأ در سیر اسکیزوفرنی، اختلال خلقی با خصایص روانپریشانه، سایر اختلالات روانپریشانه، یا یکی از اختلالات نافذ رشد پیدا نشده باشد.
- نکته: اگر این ملاک ها پیش از شروع اسکیزوفرنی وجود داشته باشند، قید «پیش مرضی» را باید افزود، مثلاً «اختلال شخصیت اسکیزوتایپی (پیش مرضی)».

معیار های DSM-5 برای اختلال شخصیت ضد اجتماعی

A. فرد تقریباً در همه جنبه های زندگی به حقوق دیگران احترام نمی گذارد و آنها را نقض می کند. این رفتار از ۱۵ سالگی شروع شده است ، و سه مورد (یا بیشتر) از موارد زیر آن را نشان می دهند :

۱ – فرد با پیش نگرفتن رفتار های قانونی، هنجار های اجتماعی را رعایت نمی کند، و این موضوع را تکرار ارتکاب اعمال مجرمانه ای که به دستگیری او منجر می شوند نشان می دهد .

۲- مکار و فریبکار است، و این موضوع را دروغگویی های مکرر، استفاده از نام های مستعار، یا کلاهبرداری از دیگران به منظور سودجویی شخصی یا لذت بردن نشان می دهند.

۳- فرد بدون فکر و بلافاصله بر اساس امیال ناگهانی خود عمل می کند یا نمی تواند از پیش برنامه ریزی کند.

۴- زود رنج، زود خشم، و تحریک پذیر، یا پرخاشگر است، و این موضوع را تکرار دعواها یا تهاجم های فیزیکی نشان می دهند.

۵- با کارهای خطرناکی که انجام می دهد، ایمنی خود یا دیگران را رعایت نمی کند .

۶- تقریباً در همه امور بی مسئولیت است، و این موضوع را تکرار قانون شکنی ها در محل کار یا رعایت نکردن مسئولیت های مالی نشان می دهند.

۷- پشیمانی و عذاب وجدان ندارد ، و این موضوع را بی تفاوتی او نسبت به ناراحت کردن دیگران، بدرفتاری با آنها، یا دزدیدن اموال آنها، یا تلاش برای توجیه این اعمال، نشان می دهند.

B: فرد حداقل ۱۸ سال سن دارد .

C: شواهد نشان می دهند که اگر فرد اختلال سلوک دارد و شروع آن قبل از ۱۵ سالگی بوده است .

D: رفتار های ضد اجتماعی صرفاً در طول اسکیزوفرنی یا اختلال دو قطبی روی نمی دهند.

معیار های DSM-5 برای اختلال شخصیت مرزی

■ بی‌ثباتی در روابط بین فردی، خودانگاره، و حالت عاطفی، و نیز آشکارا تکانشی بودن، به صورت الگویی نافذ و فراگیر که از اوایل بزرگسالی شروع شده باشد و در زمینه‌های مختلف به چشم آید، که علامتش وجود حداقل پنج عدد از موارد زیر است:

1. انجام تلاش‌های مضطربانه توأم با سراسیمگی برای اجتناب از ترک شدن واقعی یا تصویری. نکته: شامل رفتارهایی نظیر خودکشی یا خودزنی نمی‌شود، این‌ها را جزء ملاک ۵ باید برشمرد.
2. بی‌ثبات و شدید بودن روابط فردی به صورت الگویی که مشخصه‌اش تناوب میان دو قطب افراطی است: آرمانی‌نمایی و بی‌ارزش‌نمایی.
3. اختلال و اشکال در هویت؛ بی‌ثبات بودن واضح و دائم خودانگاره یا احساس فرد در مورد خودش.
4. تکانشی بودن لاقل در دو حوزه از حوزه‌هایی که بالقوه به فرد صدمه می‌زنند. (مثلاً خرج کردن پول، روابط جنسی، سوء مصرف مواد، بی‌ملاحظه رانندگی و..).

معیار های DSM-5 برای اختلال شخصیت مرزی

۵. رفتار، ژست، یا تهدید به خودکشی به صورت مکرر، یا خود زنی های مکرر.
۶. بی ثباتی در حالت عاطفی به صورت واکنش پذیری آشکار خلق (مثل ملال، تحریک پذیری، یا اضطراب شدید و حمله ای [اپیزودیک] که چند ساعتی طول بکشد و خیلی به ندرت هم بیش از چند روزی).
۷. احساس پوچی مزمن.
۸. نامتناسب و شدید بودن خشم یا دشواری در تسلط بر خشم (مثلاً تندخو شدن های پیاپی، خشمگین بودن دائمی، نزاع کردن های مکرر).
۹. بروز افکار بدگمانانه (پارانوئید) یا علایم شدید تجزیه ای به صورت گذرا و در مواقع فشار روانی (استرس).

معیارهای DSM-5 برای اختلال شخصیت نمایشی

فرد تقریباً در همه ی جوانب زندگی هیجانی و به دنبال جلب توجه است. احساساتی بودن و توجه طلبی مفرط که از اوایل بزرگسالی شروع شده باشد و در زمینه های مختلف تظاهر یابد، که علامت اش وجود لاقابل پنج تا از موارد زیر است:

- ۱- در موقعیت هایی که مرکز توجه نیست ، ناراحت و معذب می شود.
- ۲- مشخصه تعاملش با دیگران، رفتار نامتناسب به صورت اغواگری جنسی یا تحریک کنندگی جنسی باشد.
- ۳- ابراز احساساتش به سرعت تغییر کند و سطحی باشد.
- ۴- همواره از ظاهر جسمی خود برای جلب توجه دیگران استفاده کند.
- ۵- سبک تکلمش به نحوه افراطی مبتنی بر حدس، گمان و کلی گویی و فاقد جزئیات باشد.
- ۶- خودنما و نمایشی است و در ابراز احساسات مبالغه می کند.
- ۷- تلقین پذیر است، یعنی به راحتی تحت تأثیر افراد یا موقعیت ها قرار می گیرد.
- ۸- روابط را خودمانی تر از آنچه واقعاً هستند، می پندارد.

اختلال شخصیت خودشیفته یا نارسیستیک بر اساس dsm5

- DSM-5 (پنجمین راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی) معیارهایی را برای تشخیص اختلال خود شیفته ارائه داده است. فرد تقریباً در همه جوانب زندگی خود احساس خود بزرگ بینی دارد (در خیال یا در رفتار)، نیاز به تعریف و تمجید دیگران دارد، و همدلی ندارد. این وضعیت از اواخر نوجوانی و قبل از اوایل بزرگسالی شروع شده است، در شرایط مختلف حضور دارد و پنج مورد یا بیشتر از موارد زیر آن را نشان می دهند:
- ۱. خود بزرگ بینی دارد و احساس می کند فردی مهم است (مثلاً، موفقیت ها و استعدادهای خود را بزرگ جلوه می دهد و بدون آنکه موفقیت های بزرگی داشته باشد انتظار دارد دیگران او را فردی بسیار خوب و مهم بدانند).
- ۲. دایم درباره موفقیت، قدرت، هوش، زیبایی، یا عشق ایده آل خیالبافی می کند.
- ۳. باور دارد که فردی بسیار خاص و تافته جدا بافته است و فقط کسانی که خودشان افرادی خاص یا با کلاس هستند می توانند او را درک کنند، یا فقط باید با چنین افرادی رفت و آمد داشته باشد.
- ۴. به تمجید و تحسین دیگران به شدت نیاز دارد.
- ۵. همیشه حق به جانب است و فکر می کند هرکاری بخواهد می تواند انجام دهد (بدون هیچ منطقی انتظار دارد دیگران در حق او لطف خاصی انجام دهند).
- ۶. از دیگران سوء استفاده می کند (تا به اهداف خود برسد).
- ۷. همدلی ندارد، یعنی نمی خواهد احساسات و نیازهای دیگران را متوجه شود و به رسمیت بشناسد.
- ۸. معمولاً حسادت دیگران را می کند یا فکر می کند دیگران حسادت او را می کنند.
- ۹. رفتار متکبرانه دارد یا از بالا به دیگران نگاه می کند.

معیارهای DSM 5 برای اختلال شخصیت دوری گزین

الگوی نافذی از **بازداری اجتماعی**، **احساس بی کفایتی** و **حساسیت بیش از حد نسبت به ارزیابی منفی** است که از اوایل دوره بزرگسالی آغاز شده و در زمینه های مختلف به چشم می خورد، و با **چهار** مورد (یا بیشتر) از موارد زیر مشخص می شود:

1. از فعالیت های شغلی که مستلزم تماس بین فردی چشمگیری است، پرهیز می کنند چرا که از انتقاد، عدم تأیید، و یا طرد هراس دارد.
2. تمایلی به معاشرت با دیگران ندارد مگر اینکه مطمئن باشد که دوست داشته می شود.
3. در روابط نزدیک به دلیل ترس از شرمندگی و یا تمسخر، خودداری نشان می دهد.
4. با مورد انتقاد قرار گرفتن یا طرد شدن در موقعیت های اجتماعی اشتغال ذهنی دارد.
5. به دلیل احساس بی کفایتی در موقعیت های جدید بین فردی بازداری دارد.
6. خود را از نظر اجتماعی ناشی و از نظر فردی غیر جذاب، و یا پایین تر از دیگران می داند.
7. به طرزی نا معمول از خطر کردن شخصی یا درگیر شدن در هر گونه فعالیت جدید اکراه دارد. به این دلیل که ممکن است در این موقعیت ها خجالت زده شود.

معیارهای DSM 5 برای اختلال شخصیت وابسته

- فرد به طور شدید و فراگیر نیازمند رسیدگی دیگران به خودش است. این نیاز باعث می شود که فرد رفتار چسبنده و مطیعانه داشته باشد و از جدا شدن بترسد. این نیاز پیش از سال های نخست بزرگسالی آغاز شده و در شرایط و موقعیت های گوناگون دیده می شود. این حالت را با ۵ مورد (یا بیش از ۵ مورد) از موارد زیر نشان می دهند:
- ۱- در تصمیم گیری های روزمره به شدت نیازمند دلگرمی و سفارش های دیگران است.
- ۲- نیاز دارد که دیگران مسئولیت بخش های گوناگون زندگی را برعهده بگیرند.
- ۳- نمی تواند با دیگران مخالفت کند چون می ترسد تأیید، پشتیبانی یا دلگرمی آنان را از دست بدهد. این مورد شامل ترس های واقع گرایانه از تنبیه به دلیل کاری بد نمی شود.
- ۴- نمی تواند برای انجام دادن کارها پیش قدم شود. یا نمی تواند به تنهایی کاری را انجام دهد. این حالت به دلیل نداشتن اعتماد به نفس بروز پیدا می کند نه به خاطر بی انگیزگی یا نداشتن انرژی.
- ۵- برای به دست آوردن پشتیبانی و تأیید دیگران دست به هر کاری می زند. تا جایی که برای انجام کارهای ناخوشایند هم داوطلب می شود.
- ۶- در تنهایی احساس رنج یا درماندگی می کند. زیرا به شدت و به طور غیر منطقی می ترسد که نتواند از خودش مراقبت کند.
- ۷- هنگامی که رابطه دوستانه و نزدیکی را با کسی از دست می دهد به سرعت دنبال ایجاد رابطه تازه با کسی دیگر می گردد تا کسی را برای پشتیبانی و دلگرمی به عنوان جایگزین کنار خودش داشته باشد.
- ۸- به طور شدید و غیر منطقی می ترسد که تنها بماند و ناچار شود به تنهایی از خودش مراقبت کند.

اختلال شخصیت وسواسی- جبری در DSM-5

■ الگوی نافذی از اشتغال ذهنی با نظم و ترتیب، کمال طلبی، و کنترل ذهنی و بین فردی به بهای از دست دادن انعطاف پذیری، سعه ی صدر و کارایی که از اوایل دوره ی بزرگسالی آغاز شده و در زمینه های مختلف به چشم می خورد و با چهار مورد (یا بیشتر) از موارد زیر مشخص می شود:

■ 1. اشتغال ذهنی با جزئیات، قوانین، فهرست ها، نظم و ترتیب، سازماندهی، یا برنامه ها تا حدی که هدف اصلی فعالیت گم می شود.

■ 2. وجود کمال طلبی که مانع انجام کارها می شود (مانند ناتوانی در اتمام پروژه به دلیل عدم تحقق ملاک های واضحاً سفت و سخت وی).

■ 3. به طور افراطی خود را وقف کار و تولید می کنند به حدی که فعالیت های تفریحی و روابط با دوستان را فدا می کنند (به دلیل احتیاج آشکار مالی نباشد).

■ 4. درباره ی موضوعات اخلاقی، اصول و یا ارزش ها، فردی دقیق و سختگیر، بیش از حد با وجدان، انعطاف ناپذیر است (با هویت فرهنگی و مذهبی فرد هماهنگ نباشد).

■ 5. ناتوانی در دور ریختن اشیای مستعمل یا به درد نخور، حتی وقتی فاقد ارزش عاطفی هستند.

■ 6. از تفویض امور به دیگران اکراه دارند مگر اینکه آنها تسلیم شده و کاملاً بپذیرند که کارها دقیقاً به روش وی انجام دهند.

■ 7. هم نسبت به خود و هم نسبت به دیگران خسیس است؛ معتقد است پول باید برای روز مبادا پس انداز شود.

■ 8. لجبازی و سرسختی نشان می دهد.

Movies

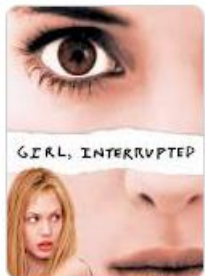

Movie theater

Personality disorder

New

Netflix

Girl, Interrupted

Silver Linings Pl...

Take Shelter

Prozac Nation

Fatal Attraction

Sybil

Borderline

Welcome to Me

What If It Works?

Dorothy Mills

The Three Face...

Isola

The Five of Me

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.